

Liite 1: Sosiaali- ja terveystoimen asiakasmaksuja koskevat muutokset 1.7.2021 lukien

1 Terveyskeskuksen avosairaanhoidon asiakasmaksut

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelun käyntimaksu:

16,40 € (asiakasmaksuasetus 7 § 1 mom.) Maksu peritään terveysaseman lääkäripalveluista korkeintaan kolmelta käynniltä kalenterivuoden aikana. Perusterveydenhuollossa avohoitona järjestetty terveydenhuoltolain 27 §:n mukainen mielenterveystyö eri hoitomuotoineen on maksutonta kaiken ikäisille asiakkaille (asiakasmaksulaki 5 §).

Maksuja ei peritä seuraavilta ryhmiltä:

- alle 18-vuotiaat
- valtion maksaman laskennallisen korvauksen piirissä olevat pakolaiset
- päätoimiset opiskelijat
- täyttä kansaneläkettä saavat
- takuueläkettä saavat
- eläketukea saavat
- työttömyysturvan peruspäivärahaa, työmarkkinatukea tai kotoutumistukea saavat
- Espoon veteraanipalveluihin oikeutetut ryhmät – varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet

Lääkärintodistus - tai lausunto:

- **Lääkärin ja hammaslääkärin todistus tai lausunto:** 50,80 €
Maksua ei saa periä kansanterveystyössä hoitoon liittyvästä todistuksesta tai lausunnosta eikä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuvasta terveystodistuksesta. Maksua ei peritä lääkärintodistuksesta tai -lausunnosta, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen (asiakasmaksulaki 5 §).

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu: 50,80 €

Maksu peritään peruuttamatta jätetty lääkäriin, suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon tai kalliin kuvantamistutkimuksen vastaanottoajasta 18 vuotta täyttäneeltä asiakkaalta. Peruuttamisen tulee tapahtua viimeistään vastaanottoaikaa edeltävänä arkipäivänä klo 14.00 mennessä. Palvelun maksuttomuus ei vapauta peruuttamatta jätetyn käynnin ns. sakkomaksusta. Peruuttamatta jätetystä palvelusta ei peritä maksua, jos perumatta jättämiseen on esitetty hyväksyttävä syy. (asiakasmaksulaki 3 §.)

5 Vammaispalveluissa perittävät ateriamaksut

Ateriamaksu peritään käytön mukaan. Ateriamaksua sovelletaan silloin, kun ateriat eivät sisälly muihin asiakkaan maksamiin maksuihin. Ateriamaksuja peritään kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977), vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) ja sosiaalihuoltolain mukaisesti järjestettävissä palveluissa.

Ateria	Maksu / euroa
Aamupala	1,05
Välipala	1,05
Illtapala	1,05
Lounas	4,30
Illallinen	4,30

6.1 Säännöllinen ja jatkuva kotihoito

Säännöllisestä ja jatkuvasta kotihoidosta ja lapsiperheiden säännöllisestä kotipalvelusta peritään asiakasmaksulain 10 e §:n mukainen kuukausimaksu. Asiakasmaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Asiakasmaksu lasketaan maksutaulukon mukaisesti tulorajan ylittävistä bruttotuloista. Maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (asiakasmaksulaki 2 §).

Perusturvajohtajan päättämän ja voimassa olevan sosiaali- ja terveystoimen laskutushinnaston mukaiset tuotantohinnat rajoittavat tuloihin perustuvien maksujen enimmäismääriä.

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain.

Asiakasmaksun tulona huomioidaan tulorajan ylittävät bruttotulot. Tulorajat määräytyvät perheen koon mukaan. Tulorajojen euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin mukaisesti, ja tarkistetut euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta. Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	588	1084	1701	2103	2546	2924

Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu on alla olevan taulukon mukaisen maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Palvelutuntien määrä kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
0-4 h	5%	5%	5%	5%	5%	5%
5-10	9%	8,75%	7,50%	7,50%	7,50%	7,50%
11-20	14%	14%	13,50%	13%	12%	11%
21-30	21%	20%	18%	15%	13%	11%
31-40	28%	22%	18%	15%	13%	11%
41-80	35%	22%	18%	15%	13%	11%
yli 80 h	35%	22%	18%	15%	13%	11%

8 Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen

Asiaksmaksu sisältää ateriat, tukipalvelut, asumisen kustannukset ja muun ylläpidon. Asiaksmaksu peritään jakson kaikilta päiviltä, myös tulo- ja lähtöpäivältä. Hoito järjestetään asiakkaan kodin ulkopuolella ja muuna kuin laitoshoitona.

- 16 vuotta täyttäneet: 26,00 € hoitopäivältä
- alle 16-vuotiaat: 11,40 € hoitopäivältä (asiaksmaksuna peritään omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiaksmaksua vastaava maksu)

Mikäli hoito jatkuu yli 3 kuukautta, maksu peritään pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksuperusteiden mukaisesti.

9 Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksut

Laitoshoidon asiakasmaksu peritään kuukausimaksuna jakson kaikilta hoitopäiviltä, myös tulo- ja lähtöpäiviltä. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen yksikköön, lähtevä yksikkö ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) 7 c §:n mukainen, asiakkaan tuloihin perustuva asiakasmaksu. Yksinasuvan asiakkaan asiakasmaksu on 85 % asiakkaan nettokuukausituloista. Asiakkaan käyttöön jää kuukausittain käyttövara, joka on 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 110 euroa kuukaudessa (vuonna 2021).

Mikäli asiakas on ennen laitoshoitoon tulemistaan asunut yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, asiakasmaksu määräytyy perheen yhteisten nettokuukausitulojen perusteella ja on 42,5 % yhteenlasketuista nettokuukausituloista. Asiakkaalle tulee kuitenkin jäädä minimikäyttövara 110 euroa kuukaudessa.

Asiaksmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta voidaan periä maksu, joka saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Perusturvajohtajan päättämän ja voimassa olevan sosiaali- ja terveystoimen laskutushinnaston mukaiset tuotantohinnat rajoittavat tuloihin

perustuvien maksujen enimmäismääriä.

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain.

Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkailta perittävistä asiakasmaksuista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kerrotaan tarkemmin erillisessä ohjeessa (katso Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksut).

Alle 16-vuotiaalta peritään korvauksena hoidosta, ylläpidosta tai huollosta lapsilisä ja vammaistuki siltä ajalta, jonka laitoshoido kestää. Lapsilisä peritään kokonaisuudessaan. Vammaistuki peritään siten, että asiakkaalle jätetään käyttövaraksi 15 % vammaistuesta, kuitenkin vähintään 110 euroa kuukaudessa.

10 Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (734/1992) 7 c § määrittelee pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta perittävät asiakasmaksut. Asiakkaalle tehdään asiakasmaksupäätös pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksuperusteiden mukaan. Maksuperustetta sovelletaan sosiaalihuoltolain mukaisesti järjestettävissä vanhusten palvelujen, mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä vammaispalvelujen pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa.

Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta peritään asiakkaan nettokuukausitulojen mukainen asiakasmaksu. Yksinasuvan asiakkaan asiakasmaksu on enintään **85 % asiakkaan nettokuukausituloista**. Asiakkaan käyttöön jää kuukausittain käyttövara, joka on 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 164 euroa kuukaudessa. (asiakasmaksulaki 7 c §.)

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen vaativassa tehostetussa palveluasumisessa asiakkaan vähimmäiskäyttövara on perustoimeentulotuen yksinasuvan perusosan suuruinen (504,06 euroa 1.3.2021 alkaen).

Mikäli asiakas on ennen palvelun alkamista asunut yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, asiakasmaksu määräytyy perheen yhteisten nettokuukausitulojen perusteella ja on **42,5 % yhteenlasketuista nettokuukausituloista**. Asiakkaalle tulee kuitenkin jäädä vähimmäiskäyttövara 164 euroa kuukaudessa. (asiakasmaksulaki 7 c §.)

Maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (asiakasmaksulaki 2 §). Perusturvajohtajan päättämän ja voimassa olevan sosiaali- ja terveystoimen laskutushinnaston mukaiset tuotantohinnat rajoittavat tuloihin perustuvien maksujen enimmäismääriä.

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain.

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisesta asiakkailta perittävistä asiakasmaksuista ja tuloista tehtävistä vähennyksistä kerrotaan tarkemmin erillisessä ohjeessa (ks. Pitkäaikaisen tehostetun asumispalvelun asiakasmaksut).

11 Pitkäaikaisen palveluasumisen asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaki (734/1992) määrittelee pitkäaikaisesta palveluasumisesta perittävät asiakasmaksut. Asiakkaalle tehdään asiakasmaksupäätös pitkäaikaisen palveluasumisen maksuperusteiden mukaan. Maksuperustetta voidaan soveltaa sosiaalihuoltolain mukaisessa vanhusten palvelujen, mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä vammaispalvelujen pitkäaikaisessa palveluasumisessa.

Asiakasmaksulain 10 e §:n mukaan pitkäaikaisen palveluasumisen maksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Pitkäaikaisesta palveluasumisesta voidaan periä asiakkaan tuloihin perustuva asiakasmaksu, mikäli palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (asiakasmaksulaki 7 b §).

Maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (asiakasmaksulaki 2 §). Perusturvajohtajan päättämän ja voimassa olevan sosiaali- ja terveystoimen laskutushinnaston mukaiset tuotantohinnat rajoittavat tuloihin perustuvien maksujen enimmäismääriä.

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi. Maksukyvyyn mukaan määräytyvät asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain.

Asiakasmaksun tulona huomioidaan tulorajan ylittävät bruttotulot. Tulorajat määräytyvät perheen koon mukaan. Tulorajojen euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työeläkeindeksin mukaisesti, ja tarkistetut euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta. Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	588	1084	1701	2103	2546	2924

Pitkäaikaisen palveluasumisen asiakasmaksu on alla olevan taulukon mukaisen maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Palvelutuntien määrä kuukaudessa	Maksuprosentti perheen koon mukaan					
	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
0-4 h	5%	5%	5%	5%	5%	5%
5-10	9%	8,75%	7,50%	7,50%	7,50%	7,50%
11-20	14%	14%	13,50%	13%	12%	11%
21-30	21%	20%	18%	15%	13%	11%
31-40	28%	22%	18%	15%	13%	11%
41-80	35%	22%	18%	15%	13%	11%
yli 80 h	35%	22%	18%	15%	13%	11%

Palveluasumisen asiakasmaksuun ei sisälly palveluasumisen aterioita. Asiakas maksaa palveluun kuuluvasta ateriapalvelusta erikseen. Ateriapalvelun maksu on 247 euroa kuukaudessa. Ateriapalvelumaksu sisältää päivittäiset ateriat, joita ovat aamiainen, lounas, päivällinen ja välipalat.

Pitkäaikaisen palveluasumisen asiakkailta perittävistä asiakasmaksuista ja niiden perusteista kerrotaan tarkemmin erillisessä ohjeessa (ks. Pitkäaikaisen palveluasumisen asiakasmaksut).

12 Pitkäaikainen perhehoito

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla järjestettävästä pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään 16 vuotta täyttäneeltä asiakkaalta ylläpitomaksuna:

- 15,40 euroa kuukaudessa, jos hän käyttää 1-2 asumisyksikön yhteisesti hankkimaa palvelua tai yhteisen tilan käyttöä tai
- 47,40 euroa kuukaudessa, jos asiakas käyttää vähintään kolmea palvelua tai yhteisen tilan käyttöä

Lisäksi aterioista peritään maksut seuraavan hinnaston mukaisesti:

Ateria	Maksu €
Aamupala	1,05
Välipala	1,05
Iltapala	1,05
Lounas	4,30
Illallinen	4,30

Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta voidaan periä maksu, joka saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Perusturvajohtajan päättämän kulloinkin voimassa olevan sosiaali- ja terveystoimen laskutushinnaston mukaiset tuotantohinnat rajoittavat myös maksujen enimmäismääriä.

Alle 16-vuotiaalta peritään korvauksena hoidosta, ylläpidosta tai huollosta lapsilisä ja vammaistuki siltä ajalta, jonka perhehoito kestää. Lapsilisä peritään kokonaisuudessaan. Vammaistuki peritään siten, että asiakkaalle jätetään käyttövaraksi 15 % vammaistuesta, kuitenkin vähintään 110 euroa kuukaudessa (vuonna 2021).